

Klimat- och Näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia:
johan.gannedahl@regeringskansliet.se

Stockholm 2024-04-30

Ref KN2024/00503

Yttrande från Transportföretagen på Kommissionens meddelande om EU:s kommande klimatmål för 2040 samt Kommissionens meddelande om industriell koldioxidförvaltning, vad gäller flygbranschen

Transportföretagen lämnar härmed remissvar på remissen av EU-kommissionens meddelande om EU:s kommande klimatmål för 2040 samt Kommissionens meddelande om industriell koldioxidförvaltning. Detta svar avser flygbranschen.

Om oss

Transportföretagen Flyg är ett bransch- och arbetsgivarförbund inom Transportföretagen. Transportföretagen Flyg främjar, skyddar och ser till att dess medlemsföretag inte försummas med avseende på politiska frågor och verkar för den svenska flygmarknadens fortsatta överlevnad, konkurrenskraft och fossilfria omställning.

Idag har Transportföretagen Flyg ca 85 medlemsföretag med ca 6500 anställda totalt. Före pandemin hade vi ca 100 medlemsföretag med över 10 000 anställda. Det är väl dokumenterat att den svenska flygmarknaden inte har återhämtat sig från pandemins verkningar än och att framför allt inrikesflyget ligger på betydligt lägre nivåer jämfört med läget före pandemin.

Våra medlemsföretag representerar bland annat flygbolag, flygtrafikledning, flygplatser, flygskolor, service- och underhållsverksamhet samt marktjänster. Föreliggande remiss är av stor vikt för många av våra medlemsföretag eftersom de kommer att påverkas antingen direkt eller indirekt av eventuella beslut om EUs klimatmål 2040 respektive ramverk för industriell koldioxidförvaltning.

Om det remitterade förslaget

Transportföretagen noterar Kommissionens meddelande om EU:s kommande klimatmål för 2040 vilket ska sättas i relation till EU:s klimatlag om att uppnå klimatneutralitet till 2050. Meddelandet målar upp en ambitiös vision om ett EU som tar täten i omställningen både för klimatets skull och med syftet att öka självförsörjningen av hållbar energi med målet att reducera växthusgasutsläppen med 90% jämfört med 1990. Vår bedömning är att EU:s stämmer väl överens med europeiska och det internationella flygets mål om netto-noll utsläpp till 2050 och har inget principiellt att anmärka på EU:s ambitionsmål till 2040.

Men för att uppnå utsläppsreduktionsmålen för flyget, vare sig de är nationella, regionala eller globala, och oavsett om målen är fastställda genom lagstiftning eller genom branschåtaganden,

vet vi att det kommer krävas stora insatser från många intressenter, inte bara flyget. Omställningens omfattning ställer krav på att den görs på ett i alla avseenden hållbart sätt inklusive att förutsättningar ges för konkurrenskraftiga europeiska företag samt acceptans för omställningen såväl hos enskilda medborgare och samhället i stort.

Vidare ställer vi oss tveksamma till innebörden av följande uttalande i Kommissionens meddelande:

“Significant investments will be required in the energy system to replace fossil fuels with renewable and low-carbon fuels necessary to power the transport sector. Ensuring that a sufficient feedstock of sustainable alternative fuels is made available through dedicated measures is key to reaching the set ambition.

Higher use of rail thanks to increased use of railway infrastructure capacity, and an efficient and interconnected multimodal transport system for both passengers and freight supported by the multimodal Trans-European Transport Network, can therefore be significant contributors to reducing overall emissions.”

När kostnaden och ”ansträngningen” för att ställa om de olika trafikslagen diskuteras i svepande ordalag som här, ignorerar man flera viktiga aspekter. För det första kommer ökade tågsatsningar med stora utsläpp från byggnation och underhåll medan flygets infrastrukturbehov är väsentligt mindre. Vidare bortser man från samhällets kostnader för infrastruktursatsningarna på mark. I samband med det: Dessutom betalar det allra mesta av flygets infrastruktur av flyget självt i stället för med skattemedel. För det andra ska vi inte ställa trafikslagen mot varandra utan i stället sträva efter ett effektivt sammankopplat och multimodalt trafiksystem. För det tredje är det inte rimligt att ersätta europaflyg med järnväg i extremt stor skala. I stället ska vi satsa på att avkarbonisera flyget och stötta vägen dit. Ett sammanhållet Europa kräver även ett väl fungerande flygsystem som är tillgängligt för alla och inte bara eliten.

Om flygets omställning

Den europeiska flygbranschen har utarbetat en avancerad strategi för att avkarbonisera flygtrafiken med fokus på fyra huvudpelare: användning av alternativa bränslen, införande av nya teknologier, ökad effektivitet inom flygtrafikledning och operationer, samt användning av smarta ekonomiska åtgärder. Uträkningar visar att denna omställning beräknas kosta den europeiska flygbranschen cirka 1068 miljarder euro och kommer att innebära betydande förändringar för både vanliga och premiumresenärer.¹

Givet att klimatomställningen i grund och botten handlar om att byta fossil energi mot förnybar/fossilfri energi kommer betydande investeringar behövas, såväl med offentliga som privata medel. Europeisk konkurrenskraft måste stärkas och det är därför av yttersta vikt att man tar hänsyn till näringslivets förutsättningar i omställningen. I dagsläget har näringslivet tagit täten i omställningen och statliga institutioner såväl som politiken

Vi noterar att nollutsläppsteknologier först kommer att implementeras i mindre flygplan, särskilt inom kommersiell flygtrafik. Den svenska flygbranschen ses som pionjärer när det gäller

¹ https://www.eraa.org/sites/default/files/230305_pb_the_price_of_net_zero_-_reflection_paper.pdf

införandet av nya teknologier inom flygsektorn och flera innovativa lösningar är under utveckling. Dessa projekt, inklusive hybrid-elektriska flygplan och vätgasdrivna turbopropeller, är effektiva för att minska koldioxidutsläppen men kräver betydande stöd och investeringar.

Det finns ett brådskande behov av att skala upp produktionen av SAF för att möta flygets långsiktiga klimatmål och fylla gapet medan nollutsläppsteknologier utvecklas. För att uppnå detta krävs samarbete mellan industriella intressenter, regeringar och teknikinnovatörer. Vi förespråkar inrättandet av ett avtal för flygtrafik för att stödja den planerade vägen mot 2050 inom EU samt införandet av en sammanhängande policyram som ger säkerhet och minskar riskerna för investeringar inom SAF-produktion och andra hållbara alternativ.

Uppmaningar

Vi uppmanar även till attraktiva investeringar inom SAF-projekt och utvidgning av listorna över råvaror i EU:s RED-direktiv. Ytterligare mekanismer, såsom flexibilitetsperioder och undantag för anti-tankering, bör övervägas för att underlätta omställningen till mer hållbara bränslen inom flygsektorn.

Vi uppmanar även till ett starkt samarbete mellan industrin, regeringar och teknikinnovatörer för att skala upp produktionen av SAF och göra det **tillgängligt** på en större skala. Detta kräver en omfattande och samordnad politisk ram som främjar investeringar och minskar risken för att gå vilse på vägen mot en hållbar flygsektor.

Koldioxidinfångning och användning av infångad koldioxid för att producera flygbränsle har potentialen att vara en viktig del av flygets omställning mot klimatneutralitet. Detta kan bidra till att minska flygets klimatpåverkan genom att erbjuda hållbara alternativ till fossila bränslen. Samtidigt är det viktigt att noga överväga de energetiska och ekonomiska aspekterna av denna teknik för att säkerställa att den är både effektiv och hållbar i det långa loppet.

Till sist

Vi i flygbranschen är fast beslutna att fortsätta att driva på för fossilfrihet och arbeta tillsammans med alla berörda parter för att säkerställa en smidig övergång mot klimatneutralitet. Vi behöver samhällets fulla engagemang och stöd för att lyckas. Framtiden för flyget och planeten är något vi delar ansvar för, och genom gemensamma ansträngningar kan vi göra verklig skillnad.

Vi står givetvis till regeringens förfogande för fortsatta diskussioner om denna eller andra viktiga frågor för samhället.

Med vänlig hälsning,

Transportföretagen

Fredrik Kämpfe
Branschchef, Flyg

